

Dues mirades

Febre

JOSEP MARIA **Fonalleras**

Si algú ens diu «Bíblia», pensem de seguida en una ordenança moral, amb un seguit de preceptes, amb la figura terrible del Déu exterminador, en el seguiment fanàtic, en un volum que jeu a la tauleta de nit dels hotels, en predicadors entossudits a proclamar una veritat inqüestionable. I no ens aturem a pensar que la Bíblia és un llibre de llibres, una acumulació antiga de coneixements i d'aventures, de regles, però també de reflexions, una barreja magnífica de faules i de literatura. Fa anys, vaig entendre la Bíblia com un oceà on navegar sense prejudicis –i no pas com una piscina d'àmbit reduït– gràcies a les classes de **Joan Ferrer**, que és, sense exageracions, un savi. Hebraïsta, doctor en semítiques i

home bo, va ser deixeble i col·laborador de **Joan Corominas** i ara ha traduït, paraula per paraula, el *Càntic dels Càntics, que és de Salomó*, el poema sensual (imolt sensual!) que s'inclou en els llibres sapiencials de la Bíblia. En aquest treball detallista, d'orfebreria, **Narcís Comadira** ha transformat el coneixement filològic de **Ferrer** en una versió personal i delicada d'aquesta «febrada eròtica, una febre que no explica res, que no significa res, que no prescriu res, que res no ensenya». Només la complaença de l'amor, «que no té llei, perquè és llei en si mateix». No deixin de capbussar-s'hi, de deixar-se anar en aquest desig que penetra en el jardí i en menja els fruits sucosos. Amén. ≡

Contes robats

EMMA **Riverola**

La **Xahrazad** d'aquesta història no és la protagonista d'un conte. Ella no va aconseguir trencar amb la màgia dels seus relats la perversa voluntat d'un sultà sanguinari que assassinava totes les noies que passaven pel seu llit. De fet, a ella li van robar els contes que la seva mare li hauria llegit de petita i fins i tot el seu propi nom. **Xahrazad** i **Desiré** són els noms que una dona havia escollit per a les bessones que creixien al seu ventre. «Aquests noms no poden ser, no són catòlics», li va engegar una monja a la clínica on va anar a donar a llum. Aquella mateixa religiosa, hores després, atenant a la seva bona moral catòlica, li va robar les nenes. Sor **María** va morir abans que es provés la seva participació en el robatori de nens

que, durant dècades, es va estar practicant en algunes maternitats del país. La trama se centrava especialment en mares solteres o dones que no comptaven amb un fort suport familiar. Alguns eren embarrassos de vergonya. Aquells que una moral sinistra considerava fruits del pecat.

Avui, la nena que no es va arribar a dir mai **Xahrazad**, si va sobreviure al part, té 32 anys. Potser té fills. Potser els explica contes a les nits. I amb aquests relats en què s'entremesclen realitat i fantasia, en què els monstres recorren els camins a cara descoberta, els adverteix dels perills que els amenacen en un món real que s'entesta a imitar els malsons de la ficció. Moltes vegades, sota els hàbits d'una mortífera doble moral. ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA
Espinàs

Els amics que trobo pel món

Interès per la geografia s'ha manifestat des de fa anys en l'àmbit catalanista. Sovint lligat a l'excursionisme. És com si fos una manifestació implícita: si la història ens ha estat adversa, ens hem consolidat en l'estudi de la geografia. La terra és nostra i l'hem de conèixer. Si no m'equivoquo, l'any passat en va fer trenta de la fundació de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. És a dir, la institució catalana dedicada a la confecció de mapes. Jo en sóc devot, dels mapes. Des de petit, quan arribo a un lloc on no he estat mai, la meva primera gestió és intentar obtenir un mapa. Aquest desig l'he tingut tant si arribava a un país exòtic com si trepitjava una població o una comarca propera.

Tinc mapes de països asiàtics –recollits al llarg d'un viatge periòdic– i mapes de poblacions catalanes, basques o andaluses, recollits en els viatges a peu. La passió dels mapes ja em ve de quan devia tenir uns deu anys, quan jugava a inventar països i en aquell espai –sovint era una illa– dibuï-

Des de petit, la meva primera gestió és intentar obtenir un mapa quan arribo a un lloc

xava rius i ports, carreteres i muntanyes que m'imaginava. Hi ha una antiga identificació napolitana del mot *mapa* amb les dents d'una clau. A primera vista és sorprenent. Però aquesta raresa em sembla magnífica: un mapa seria una clau per obrir la porta d'un territori desconegut. S'entenen moltes coses mirant el mapa d'una comarca o d'una ciutat. Veiem la distribució, en un àmbit rural, dels camins o dels carrers que porten a un punt central –la plaça de l'església, potser– i com s'estén la geometria dels ravalos. En les grans ciutats, el mapa m'indicarà l'itinerari que relligarà els punts que hauré d'anar trobant per arribar allà on vull.

Si no tinc mapa, em serà difícil no entendre una ciutat. No es tracta, només, de tenir una guia útil. És la sensació que, amb el mapa, ja m'han donat la *carta de possessió* d'un espai i puc començar a explorar-lo. Potser no hi ha res tan apassionant per a mi com buscar una aventura dins una estructura. El mapa de la vida. ≡

El futur de Catalunya

Els immigrants i la transició catalana

La població d'origen forà no pot ser simple espectadora de l'exercici del dret a decidir

RICARD
Zapata-Barrero

El procés històric de demanda del dret col·lectiu a decidir ja no té marxa enrere. Sabem que en un moment donat es produirà una ruptura democràtica que serà el punt culminant. Mentrestant, estem en un procés de suport social creixent a aquest dret des dels diferents àmbits i sectors de la societat civil catalana. És un bon símptoma que d'un dia per l'altre els dos principals sindicats (UGT i CCOO) i sectors de l'empresariat com el Cercle Català de Negocis s'hagin pronunciat a favor de la consulta sigui quin sigui el resultat final. Falten els col·legis professionals, les institucions més simbòliques des del punt de vista cultural, econòmic i social, com el tercer sector en el seu conjunt. Estem en l'inici d'un procés que hauria de tenir com a punt d'arribada un pacte nacional i social tan important com ho van ser els Pactes de la Moncloa per a la transició democràtica espanyola.

EN AQUEST context, les entitats i institucions amb representativitat entre els immigrants no poden ser simples espectadores. És necessari que facin valer el que sempre han reivindicat: ser agents autònoms i independents. És necessari que entrin amb normalitat en el debat com un sector social més

de Catalunya, i que fins i tot demanin poder ser consultats com uns ciutadans més, buscant els mecanismes legals dels quals disposa Catalunya per fer valer el que ja es va defensar en el Pacte Nacional per a la Immigració; per exemple, la residència permanent.

No parlo de la veu dels immigrants en les sectorials dels partits polítics, que estan fent, en diferents graus, una bona feina, sinó de les xarxes de participació reconegudes, com les institucions consultives d'associacions d'immigrants i de les entitats que treballen el tema des d'oènegés i sindicats i les branques socials de les diferents religions, que juntes també van votar el Pacte. Especialment importants són la Taula de Ciutadania de la Generalitat i les de les principals ciutats, amb Barcelona al capdavant.

És necessari que les administracions promoguin espais de reflexió sobre una consulta que afecta els immigrants, que també tenen dret a saber com serà Catalunya en un suposat futur Estat català. No hi podem girar la cara o donar respostes abstractes. Fan falta arguments concrets. ¿Hi ha una posició única entre els partits que defensen ja no la consulta, sinó la independència? ¿Com veuen CiU, ERC, ICV, la CUP i un sector ben visible del socialisme català els immigrants en un Estat català? ¿Milloraran la seva con-

FRANCINA CORTÉS

dició o una Catalunya independent reproduirà els mateixos greuges? ¿Com es gestionarà la diversitat religiosa, lingüística i cultural en un Estat català? ¿Els immigrants tindran millors condicions de mobilitat social i d'oportunitats? Només si veuen que la seva situació pot millorar, s'hi pronunciaran a favor. Per tant, s'han d'introduir en el discurs polític sobre la transició nacional alguns arguments i respostes a preguntes legítimes que es poden plantejar els immigrants.

A més a més, en aquesta reflexió col·lectiva entre immigrants i societat catalana és fonamental mostrar que hi ha una certa empatia entre reivindicacions: el dret al vot i el dret a decidir. Els arguments dels uns i dels altres són democràtics i de drets humans, i tots dos es troben, dit d'una manera directa, *segrestats* per l'Estat. Obviament, com

en tot col·lectiu, entre els immigrants segur que hi ha una legítima pluralitat de posicions i que alguns fins i tot hi estan en contra. Però el dret bàsic a poder votar, el dret bàsic a poder decidir, hauria de ser una mateixa bandera.

A MÉS, per part dels immigrants hi ha una correspondència històrica que ara s'ha de fer valer. De la mateixa manera que en el Pacte Nacional per a la Immigració Catalunya es va decantar molt directament per la residència com a criteri per a la ciutadania catalana i es va pronunciar pel dret al vot amb uns criteris temporals lògics, ara és el moment que el món immigrant hi correspongui a través d'una declaració conjunta a favor del dret a decidir. Aquesta simbiosi entre Catalunya i el món immigrant és un símbol més que suficient que, sigui quina sigui l'opció que cada persona legítimament pugui tenir, tots fem pinya contra un Estat que no deixa espai per a la llibertat.

En resum, és fonamental que: 1) es fomenti una reflexió col·lectiva de la immigració, de forma independent, sobre el dret a decidir. 2) la Generalitat expliciti si hi haurà mecanismes específics perquè els immigrants puguin exercir el dret al vot en una probable consulta. 3) els partits que reivindiquen la independència diguin com veuen la condició de l'immigrant en un potencial Estat català i quins criteris regiran les grans decisions sobre la seva gestió. ≡

Catedràtic de Ciència Política (UPF).